

ELS LLIBRES I LES COSES

IGNASI ARAGAY

La història inacabada del diari 'Avui'

El diari *Avui*, el primer en llengua catalana després del franquisme, va néixer malament – i va morir malament – tan malament que no va morir del tot. Va tenir, doncs, un inici i un final a mitges. I entremig, tota una supervivència complicada, més basada en el que simbolitzava que no pas en el que era, sempre amb més voluntat que mitjans, i tanmateix amb una notable capacitat d'influència, malgrat les seves febleses, en els camps de la política i la cultura com a altaveu i mirall dels corrents i el pensament nacionalistes.

La història d'aquest diari, que jo mateix vaig viure des de dins durant vint anys, és important per entendre la Catalunya de la Transició ençà, per entendre com hem transitat del pujolisme a l'independentisme. És una història per fer. Ara n'ha aparegut un primer intent: *Diari Avui, 1976-2009, entre el somni i l'agonia* (Metemora), de la periodista Maria Favà, vinculada al rotatiu en tota l'etapa triada i més enllà. Com el mateix diari en bona part de la seva trajectòria, és un llibre irregular, sense un rumb clar, amb algunes troballes interessants però també amb massa filies i fòbies, i amb absències notables. Un llibre, per exemple, que es recrea en l'èpica coixa dels inicis i que en canvi passa massa ràpid pels anys de més professionalitat, que, com reconeix, són els de la direcció de Vicent Sanchis, la més llarga i exitosa.

Maria Favà ha volgut fer alhora unes memòries i una història, cosa

MARIA FAVÀ PUBLICA UN RELAT MOLT PERSONAL SOBRE L'ATZAROSA HISTÒRIA DE L'AVUI

que ha anat en detriment de la credibilitat del narrador. No és un problema de subjectivitat versus objectivitat, ni tampoc d'honestedat, fora de dubte, sinó de punt de vista i metodologia. I de to: l'adjectiu *botifler* sembla el seu insult preferit. El llibre és més una acumulació de records i testimonis de companys i amics – alguns de prou rellevants o divertits – que no pas una

narració endreçada i amb una tesi ben explicitada i justificada.

En tot cas, la seva idea central sobre l'*Avui*, que n'excusaria tots els mals, és la inexistència d'una empresa. És un leitmotiv tan repetit com poc aprofundit. La mateixa Favà es lamenta de no haver pogut documentar d'on van anar sortint els diners per aguantar el rotatiu. L'altra cara de la moneda, i segona idea força, és que la feina periodística ha estat injustament poc reconeguda per la societat catalana a causa de l'etiqueta de diari convergent. Simptomàticament, però, tots els directors entrevistats s'esforcen a demostrar la seva independència política i la seva vocació de pluralitat. Pivotant sobre aquests dos eixos, el llibre acaba tenint massa l'aire d'un lament victimista: s'acaba assemblant a l'ombra allargada de la qual sempre va voler fugir el diari.

Per acabar, Favà vol deixar clar que l'*Avui* ha mort. Una veritat a mitges. Agradi més o menys, ha tingut continuïtat en una capçalera compartida amb *El Punt*, a la qual ella mateixa va seguir vinculada com a membre del consell editor fins al 2013. De fet, malgrat que fos l'empresa d'*El Punt* la que es quedés l'*Avui*, el producte resultant, tant pel disseny com pel tarannà ideològic i els interessos temàtics, i també per una part de la plantilla i fins i tot per algunes firmes diàries rellevants (la del mateix Sanchis fins fa ben poc), respon clarament a l'esperit de l'*Avui*, la història del qual, doncs, no s'ha acabat. ❖

ELS MÉS VENUTS

CATALÀ

FICCIO

[1] Nosaltres dos

XAVIER BOSCH

Columna

560 pàgines i 21 €

1/11

NO-FICCIO

[1] La vida que aprenc

CARLES CAPDEVILA

Arcàdia

224 pàgines i 16 €

1/8

[2] Rosa de cendra

PILAR RAHOLA

Columna

400 pàgines i 21,50 €

2/12

[2] La gran teranyina

ROGER VINTON

Periscopi

400 pàgines i 19 €

2/11

[3] Els vells amics

SÍLVIA SOLER

Columna

352 pàgines i 20,50 €

3/14

[3] Tot el que he cantat

RAIMON

La Magrana

336 pàgines i 24 €

-/4

[4] Quan arriba la penombra

JAUME CABRÉ Proa

288 pàgines i 20 €

6/7

[4] Destrossa aquest diari

KERI SMITH

Columna

224 pàgines i 9,95 €

7/130

[5] La senyora Stendhal

RAFEL NADAL

Columna

304 pàgines i 18,50 €

4/18

[5] Taula i barra

QUIM MONZÓ

Libros de La Vanguardia

224 pàgines i 11,95 €

3/7

CASTELLÀ

FICCIO

[1] Patria

FERNANDO ARAMBURU

Tusquets

648 pàgines i 22,90 €

1/37

NO-FICCIO

[1] La magia del orden

MARIE KONDO

Aguilar

200 pàgines i 14,90 €

2/89

[2] Tierra de campos

DAVID TRUEBA

Anagrama

408 pàgines i 20,90 €

3/8

[2] Conspiraciones

JESÚS CINTORA

Espasa

256 pàgines i 19,90 €

1/6

[3] Todo esto te daré

DOLORES REDONDO

Planeta

624 pàgines i 21,90 €

2/29

[3] Tu también puedes

CARLOTA CORREDERA

Grijalbo

224 pàgines i 18,90 €

-/1

[4] El laberinto de los espíritus

CARLOS RUIZ ZAFÓN Planeta

928 pàgines i 23,90 €

9/27

[4] ¿Por qué Damasco?

TOMÁS ALCOVERRO

Dièresis

320 pàgines i 21 €

5/8

[5] La habitación en llamas

MICHAEL CONNELLY Alianza

400 pàgines i 18 €

-/3

[5] Manual del aprendiz de cocinero

AA.VV. Espasa

192 pàgines i 19,90 €

-/7

Rànquing setmanal del Baròmetre de la Comunicació i la Cultura
Posició setmana anterior / Setmanes en el mercat

UN TAST DE CATALÀ

ALBERT PLA NUALART

Ben educat, mal educat, beneducat, maleducat

Dins l'entrada *educat* del DIEC2 hi trobem, en negreta cursiva, les locucions *ben educat* i *mal educat*, que hi són definides com algú "que té / no té urbanitat". Són locucions perquè equivalen a una paraula i tenen un sentit diferent de la simple coincidència en una frase dels mots que les formen. Dit tècnicament: perquè han experimentat un cert grau de lexicalització. *Ben educat* és locució a (1) "X és ben educat i simpàtic" i és simple coincidència de l'adverbi *ben* i el participi *educat* a (2) "X va ser molt ben educat pel seu pare". *Ben alimentat*, en canvi, només pot ser això segon.

Ara bé, hi ha una clara asimetria entre *ben educat* i *mal educat* que ara el DIEC2 no recull (és probable que ho acabi fent). Jo puc dir (3) "X és un mal educat" però no puc dir (4) "X és

un ben educat". Mentre que a (1) *ben educat* equivalia a un adjectiu, a (3) *mal educat* és un adjectiu substantivat, i aquest segon pas aprofundeix en la lexicalització i fa més que aconsellable l'aglutinació.

És, doncs, una anomalia que el DIEC2 no entri *maleducat* igual que entra, entre moltes altres formes similars, *malparit* o *malparlat*. Entra *malparit* però no *benparit*, perquè podem parlar d'un malparit i molt rarament d'un benparit. Però, curiosament, sí que entra *benparlat*, tot

MÉS IMPORTANT QUE OBEIR EL DICCIONARI ÉS ENTENDRE LES REGLES LÈXIQUES QUE EL REGEIXEN

i que no sembla que puguem dir que algú és un benparlat i sembla un cas anàleg a *ben educat*. Sigui com sigui, i contra el parer de la fitxa 7338/1 de l'Optimot, jo diria que són formes que no van necessàriament lligades als verbs *malparir*, *malparlar*, etc. De fet, *benparlar* no és al DIEC2, i tampoc cal que hi sigui *maleducar*.

Tal com jo ho veig, la conversió de *ben/mal* + participi en adjectiu pot comportar, o no, aglutinació, però la substantivació la fa obligatòria. Tan obligatòria que, per molt que *benparit* no sigui al diccionari si, fent un ús creatiu de la llengua, un escriptor digués o fes dir a un personatge que algú és un benparit, faria molt bé d'escriure-ho junt. Més important que obeir literalment el diccionari és entendre i saber aplicar les regles lèxiques que el regeixen. ❖